

*Νέα Σκηνή: «Οἱ Σκλάβοι» δράμα εἰς 3 πράξεις
ὑπὸ Σπ. Νικολοπούλου.*

ΤΙΠΟΤΕ δὲν ἤμπορεῖ πιά νὰ σταματήσει τὴν καταστροφήν στὸ σπίτι τοῦ Σπύρου Βλασσίδη. Ἡ κυρία Βλασσίδου, ξιπασμένη καὶ σπάταλη καὶ ἀπαιτητικὴ, ἔφερε τὴν κατάστασιν αὐτὴν μὲ τὰ μεγάλα τῆς ἔξοδα. — Ὁ γυιός, ἓνας διεφθαρμένος ξενύχτης, ἀποτελειώνει τὸ ἔργον τῆς μητέρας του. — Παίρνει δαχτυλίδια κρυφὰ καὶ τὰ πουλεῖ, καὶ γίνεται αἰτία καὶ ἀποσύρει ἡ κυρία Βλασσίδου κάτι χρήματα πού εἶχαν βάλει στὴν Τράπεζαν, προωρισμένα γιὰ προίκα τῆς Ἀγνῆς, τῆς κόρης των.

Ἔχουν σπίτι ἀνοιχτὸ πού μπαινοβγαίνουν χίλιοι-δυό, μεταξὺ τῶν ὁποίων κ' ἓνας νέος, ὁ Γιώργος Χαριάδης πλουσιώτατος, πού ἡ κυρία Βλασσίδου πολὺ θὰ ἠθέλε νὰ τὸν κάμῃ γαμβρόν. Γι' αὐτὸ παρακαλεῖ τὴν κόρην τῆς τὴν Ἀγνῆν — ἓνα κορίτσι πολὺ σεμνὸ καὶ ἀξέβγαλο — νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ μίαν ὑπόσχουν γάμον ἀφοῦ ἄλλως τε λέγει ὅτι τὴν ἀγαπᾷ. Σ' αὐτὸ τὸ σχέδιον πολὺ συμφωνεῖ καὶ ὁ Πέτρος Πατρόπουλος, φίλος τῆς οἰκογενείας καὶ ἐρωμένος τῆς κυρίας Βλασσίδου, ὑποκείμενον πολὺ ἀμφιβόλου ἠθικῆς, πού ἔρχεται συχνὰ καὶ ἀνακατώνεται στὰ οἰκογενειακὰ — χωρὶς ὅμως καὶ νὰ φαίνεται ποτέ, φανερά ἢ ἰδιότης του, ὡς ἐρωμένου τῆς κυρίας Βλασσίδου.

Ἡ κόρη στὴν ἀρχὴν ἀρνεῖται, αἰσθάνεται, δὲν τὸν ἀγαπᾷ μὲ ὀπισθοβουλίαν τὸν Γιώργον. — Ἐπὶ τέλος ὅμως τὸ ἀποφασίζει ἀλλὰ δὲν προφθάνει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν συμβουλὴν τῆς μητέρας τῆς — κ' ὁ Γιώργος τῆς ἀναγγέλλει ὅτι εἶναι ἀναγκασμένος νὰ παντρευθῇ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν, ἐπειδὴ ἔτσι τοῦ τὸ ἐπιβάλλει ὁ θεῖος του καὶ ὁ πατέρας του. — Κ' εὐρισκόμεθα εἰς τὴν τελευταίαν πράξιν — στὸ σπίτι τοῦ Βλασσίδη κατὰ τὰ ξημερώματα. Ὁ Σπύρος Βλασσίδης δὲν ἦρθε καθόλου ὅλη νύχτα ἢ καταστροφή ἔχει συντελεσθῇ. Ἐλλειματίας, τρέχει, προσπαθεῖ νὰ δανεισθῇ τὸ ποσόν, νὰ τὸ καταθέσῃ καὶ νὰ μὴ φυλακισθῇ — ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος — ἢ Ἀγνῆ ἀπελπισμένη, ἀπογοητεύεται ἀπὸ τὴν διαγωγὴν τοῦ Χαριάδη — δέχεται καὶ πηγαίνει εἰς ἓνα δημόσιον χορὸν μὲ τὰς ἀδελφὰς τοῦ Πατρόπουλου — κάτι διεφθαρμένα κορίτσια. — Στὸ σπίτι μένει μόνον ἡ μητέρα καὶ περιμένει τὸν Βλασσίδη — πού τόσο ἀργεῖ.

Ὁ Βλασσίδης ἦρθε — ἀπελπισμένος — χρήματα δὲν βρῆκε καὶ ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν περιμένει τοὺς χωροφύλακας. Ἔρχεται καὶ ὁ γυιός — εἶναι πληγωμένος ἀπὸ τὸν Χαριάδη. Τοῦ ζητοῦσε τὴν ἱκανοποίησιν τῆς οἰκογενειακῆς των τιμῆς, κ' ὁ Χαριάδης περιφρονητικὰ τοῦ εἶπε νὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ πρῶτα τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα τοῦ ἐδάνειζε ὅσον καιρὸν ἔλεγε ὅτι ἀγαποῦσε τὴν ἀδελφὴν του. — Ἦρθαν στὰ χέρια — πληγώθηκε

— καὶ τώρα συντριμμένος μετανοῖνει γιὰ ὅλην του τὴν ζωὴν. — Ἐκεῖ ἔρχεται κ' ἡ Ἀγνῆ, μεθυσιμένη. — Τόσον μεθυσιμένη πού οὔτε κὰν ἀντιλαμβάνεται τί γίνεται γύρω τῆς, καὶ μόνον ὅταν οἱ χωροφύλακες ἦλθαν νὰ πάρουν τὸν Βλασσίδη — ἦλθε καὶ τὸ ἀνήγγειλε ἡ ὑπηρετρία — καὶ ὁ Βλασσίδης πηγαίνει νὰ παραδοθῇ, ἢ Ἀγνῆ ξάφνου — βάζει κάτι γοερὰς κραυγὰς «πατέρα!» «πατέρα!» καίτελειώνει τὸ δράμα.

Ἀλήθεια, δὲν ξέρεῖ κανεὶς: τόσο ἀμόρφωτοι εἶναι ἄρα γε κ' ἀκαταστάλαχτοι, οἱ τύποι αὐτοὶ οἱ κοινωνικοὶ μας; Τόσον χονδρὰς οἱ γραμμὲς των καὶ βαρεῖς χωρὶς χάριν κ' εὐλυγισίαν αἱ χειρονομίαι των ἢ ἔχουν τὰς λεπτότητες, καὶ τὰς ἀποχρώσεις, τῶν βιολογικῶς ξετυλιγμένων τύπων, μὰ οἱ συγγραφεῖς μας, ἀνίκανοι εἶναι νὰ τὰς διακρίνουν, ἢ διακρίνοντές τας, νὰ τὰς διατυπώσουν, πιστὰ καὶ καλλιτεχνικὰ εἰς τὸ ἔργον των;

Παραβάλετε τὸ «Σὰν τὰ φύλλα» τοῦ Τζακόζα μὲ τοὺς «Σκλάβους» τοῦ κ. Σπ. Νικολοπούλου, πού τόσο πολὺ, περισσότερον ἴσως ἀπὸ ὅσον πρέπει, μοιάζουν. Ἐκεῖ ὁ διάλογος εἶναι γοργός, ἀβίαστος, εὐλύγιστος, πολιτισμένος. Ἐδῶ βαρὺς, δυσκίνητος, ἀδέξιος. Ἐκεῖ ἢ οἰκογένεια ἀποσυντίθεται μὲ χαμόγελα καὶ ἀφροντισίαν, μὲ σαφρακτικὴν ἐλαφρότητα, χωρὶς φωνὰς καὶ μεγαλορρημοσύνης, κ' αὐτὸ ἀκριβῶς δίδει τὴν δραματικότητα εἰς τὴν μοιραίαν ἀποσύνθεσιν. Ἐδῶ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, μίᾳ ἀγέλαστῃ ἐπαρχιώτικῃ στεγνότητι. Φράσεις ποιητικὰ καὶ παραμυθία καὶ παράφωνα, κομπασμοὶ καὶ ξεφωνητά, λόγια γιὰ τὴ σκλαβιά, γιὰ τὴς κοινωνικὰς συνθήκας, καὶ στὸ τέλος, ἐκμετάλλευσίς τοῦ ταλάντου μᾶς ἠθοποιοῦ κατὰ τρόπον ἀληθινὰ πρωτόγονον. Ἐκεῖ ἡ ἐξωτερικεὺς τῆς ἰδέας, τελεία σχεδὸν εἰς ὅλα τὰ πρόσωπα — ἐκτὸς τοῦ Τόμη καὶ τῆς Νενέλλας — ἀρχίζουν, συμπλέκονται μὲ τὰ γεγονότα, καὶ ξετυλιζοῦνται καὶ πέφτουν ἀρμονικὰ καὶ σφιχτοδεμένα. Ἐδῶ ἡ ψυχὴ των ἀπ' ἀρχῆς ἢ ἴδια, καμιά ἐσωτερικὴ δράσις, κανένα ψυχικὸν προχώρημα. Δὲν παίρνει ὄρισμένους χαρακτήρας νὰ τοὺς τοποθετήσῃ ἀπέναντι σὲ ὄρισμένα γεγονότα, καὶ σύμφωνα μὲ αὐτὰ, οἱ χαρακτήρες αὐτοὶ νὰ δράσουν καὶ ν' ἀντιδράσουν καὶ νὰ ξετυλιχθοῦν, ἀλλὰ τοὺς παίρνει μονοκόμματους, ἔτοιμους, ξύλινους, καὶ χωρὶς νὰ τοὺς φουσησῇ πνοὴν ζωῆς, τοὺς σαλεύει ἑτεροκίνητους καὶ ἀνδρειαλλικούς. Γι' αὐτὸ καὶ τόσο ἀσυγκίνητους μᾶς ἀφήνει τὸ δράμα τοῦ κ. Νικολοπούλου. Μετουσίωσις δημιουργικὴ δὲν κατορθώθη νὰ γίνῃ. Ἡ ζωὴ ἢ ἀληθινὴ, καὶ τὸ δράμα δὲν ἔρχονται εἰς καμίαν ἐπαφὴν. Ὅσον καὶ ἂν σωριάζονται δυστυχίαι καὶ δυστυχίαι, ὅμως καμίαν συγκίνησιν δὲν μᾶς προκαλοῦν γιὰτὶ αἰσθανόμεθα πὼς ὅλα ἐκεῖ μέσα εἶναι τεχνητὰ κ' ἀνύπαρκτα.

Καὶ ὅμως, εὐρισκόμεθα εἰς τὴν θεατρικὴν ἐφρέτος κατάπτωσιν εἰς τὴν δημιουργικὴν στείρωσιν, πού ἀναγκαστικὰ οἱ «Σκλάβοι» τοῦ κ. Νικολοπούλου, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα, ἀνέρχονται τὴν βαθμίδα τοῦ μετρίου ἔργου.